

DOI: 10.55666/folklor.1280468

**DÜNYADAKİ EN BÜYÜK HALK ŞARKISI ARŞİVİNİN SERGÜZEŞTİ:
DEUTSCHES VOLKSLIEDARCHIV**

Tunahan Eren ARSLAN*

Öz

Halk bilimi çalışma kadrosu içerisinde mühim bir yer teşkil eden halk şarkıları, Almanya'da 19. yüzyıl sonu ile 20. yüzyılın başlarında artan milliyetçiliğin etkisiyle önemli bir araştırma alanı haline gelmiş ve folklorun ortaya çıkmasına ve gelişmesine büyük katkılarda bulunmuştur. Toplumun en önemli kültürel unsurlarından biri olan halk şarkılarından yola çıkarak toplumsal yapıyı ve değişimi analiz edebilmek ve açıklayabilmek pekâlâ mümkündür. Halk şarkılarının başlıca işlevi mevcut kültürel birikimi kuşaktan kuşağa taşımasıdır. Öte yandan aynı sosyal gruba mensup kişiler arasında bir birlik duygusu yaratarak grup kimliğinin oluşmasında ve bu kimliğin farklı gruplar içinde sergilenmesinde önemli bir sanatsal dışavurum yolu olması halk şarkılarının bir diğer önemli işlevidir. Toplumun aynası halk şarkıları, sosyal hayatı hem düzenleme hem de gelecek kuşaklara aktarma işlevlerini üstlenir. Dolayısıyla sosyal bilimcilerin anlamak istediği topluma yönelik önemli verileri haizdir. Bu minvalde Alman halk şarkılarının toplanması, belgelenmesi ve bunların bilimsel bir baskıda düzenlenmesi amacıyla Prof. Dr. John Meier girişimleriyle teessüs etmiş olan “Deutsches Volksliedarchiv” <Alman Halk Şarkısı Arşivi> 1914 yılında Freiburg'ta kurulmuştur. Almanya'da halk bilimi çalışmalarının gelişimi, merkezî bir kurumsallaşma sürecinin başarıyla gerçekleştirilmesi nedeniyle oldukça hızlı bir şekilde ilerlemiştir. Bu merkezî teşkilat, “Verband Deustcher Vereine für Volkskunde” <Alman Folklor Dernekleri Birliği>dir. Prof. Dr. John Meier da bu teşkilatın uzun yıllar başkanlığını yapmıştır. Arşiv, 1952 yılında Baden-Württemberg eyaletine bağışlanmıştır. Bu makalede, öncelikle halk şarkısı türü hakkında Almanya'daki öncü araştırmalara değinilecektir. Ardından Alman Prof. Dr. John Meier'nın halk şarkısı araştırmalarındaki yeri ve derlemecilik yönü irdelenecektir. Daha sonra Prof. Dr. Erich Seemann, Prof. Dr. Wilhelm Heiske ve Prof. Dr. Lutz Röhrich gibi Alman halk bilimcilerin başkanlığında Alman halk şarkılarına dair dünyadaki en büyük halk şarkıları arşivi olarak öne çıkmış olan “Deutsches Volksliedarchiv”in yüz yılı aşkın tarihi, koleksiyonları, katalogları, kütüphanesi ve yayınları tanıtılacaktır. 1914 yılında kurulan arşiv, 2014 yılından itibaren Freiburg Albert-Ludwigs Üniversitesi bünyesinde “Zentrum für Populäre Kultur und Musik (ZPKM)” <Popüler Kültür ve Müzik Merkezi (ZPKM)> adıyla bilimsel çalışmalarının sonuçlarını çeşitli biçimlerde kamuoyuna sunan disiplinlerarası bir araştırma enstitüsü olarak faaliyetlerine devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Halk şarkısı, Almanya'da halk şarkısı araştırmaları, Alman Halk Şarkısı Arşivi, Popüler Kültür ve Müzik Merkezi, John Meier

**THE STORY OF THE WORLD'S LARGEST FOLK SONGS ARCHIVE: DEUTSCHES
VOLKSLIEDARCHIV**

Abstract

They developed into an important field of research under the influence of increasing nationalism in the 19th/early 20th century and contributed significantly to the emergence and development of folklore studies in Germany. On the basis of folk songs - an important, identity-forming element of a society - social structure and social change can be analysed and well explained. The main function of folk songs is to carry the existing cultural accumulation from generation to generation. On the other hand, it is an important way of artistic expression in the formation of group identity by creating a sense of unity among people belonging to the same social group and in the display of this identity in different groups. Folk songs, the mirror of society, undertake the functions of both organizing and transmitting social life to future generations. Therefore, they have important data about the society that social scientists want to understand.

* Doktora Öğrencisi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Türk Halk Edebiyatı Anabilim Dalı – Ankara/Türkiye. tunahan.arslan@hbv.edu.tr (ORCID: 0000-0003-1994-475X)

The "Deutsches Volksliedarchiv" was founded in Freiburg in 1914 on the initiative of Prof. Dr. John Meier with the aim of collecting and documenting German folk songs and editing them in a scientific edition. Due to a central organisation under the name "Verband Deustcher Vereine für Volkskunde" the development of folklore studies rapidly increased in Germany. Prof. Dr. John Meier was the president of this organisation for many years. The archive was donated to the state of Baden-Württemberg in 1952. In this article, firstly, the primary researches on the folk song genre in Germany will be mentioned. Then, the place of German Prof. Dr. John Meier in folk song research and his compilatory aspect will be examined. Then, the history, collections, catalogues, library and publications of the "Deutsches Volksliedarchiv", which is the largest folk song archive of German folk songs in the world under the leadership of German folklorists such as Prof. Dr. Erich Seemann, Prof. Dr. Wilhelm Heiske and Prof. Dr. Lutz Röhrich, will be introduced. The archive founded in 1914 has been operating as an interdisciplinary research institute within the Albert-Ludwigs University of Freiburg under the name "Zentrum für Populäre Kultur und Musik (ZPKM)" since 2014, presenting the results of its scientific work to the public in various forms.

Keywords: Volkslied, Volksliedforschung in Deutschland, Deutsches Volksliedarchiv, Zentrum für Populäre Kultur und Musik, John Meier

Giriş

“Arşivler antik Yunan’dan beri hep güçle ilgili olmuşlardır; gücü korumakla, unutmaya karşı hatırlamanın gücünü korumakla ilgili olmuşlardır.”

(Joan M. Schwartz ve Terry Cook)

Hem halkın sosyal yaşamını hem de müziği ve şiiri ilgilendirdiğinden halk bilimi çalışma kadrosu içinde mühim bir yeri teşkil eden halk şarkıları, halk biliminin doğması ve gelişmesindeki en büyük etken olan milliyetçilik tesiriyle mühim bir çalışma alanı olarak yapılandırılmıştır.

Almanya’da halk şarkıları araştırmaları, halk biliminin kurucusu (Bausinger, 1980: 14-16; Öztürk, 1994: 148; Ozan, 2000: 41) filozof Johann Gottfried Herder’in (1744-1803) “Volkslied” terimini ortaya atmasıyla başlamıştır¹. Bu terimi ilk kez “Auszug aus einem Briefwechsel über Ossian und die Lieder alter Völker” (Blätter von deutscher Art und Kunst, 1773) başlıklı makalesinde kullanmış, halk şarkısı türünün sınırları çizmiş ve başlı başına bir araştırma alanı olması gerektiğini gerekçesiyle ortaya koymuştur (Grimm, 1999: 489; Bradfford, 2000: 327; Schepping, 1994: 467). Herder’in ünlü “Stimmen der Völker in Liedern” adlı antoloji kitabı ilk defa 1778- 1779’da yayımlanmıştır, fakat tam olarak bilimsel anlamdaki halk bilimi çalışmaları daha sonraki bir döneme kadar ortaya çıkmamıştır (Dundes, 2006: 12). Herder, derlediği halk şarkılarını iki cilt halinde yayımlayarak derlemecilikte izlenmesi gereken yol ve yöntemi de göstermiştir. Herder’in kitabının, romantikler tarafından yapılan daha sonraki derleme ve basım çalışmaları üzerinde epey etkisi olmuştur. Almanlara ulusal temeller üzerine bir kültür kurmanın zorunluluk olduğunu açıklamıştır. Alman halkının yaşayış biçimi ve köklerinin kendi dilleriyle yarattıkları halk şarkılarında yatmakta olduğuna inanmıştır.

Herder’in “millî şarkıların derlenmesi gerekir” çağrısı 1870’lerden sonra tüm Avrupa’da halk biliminin boyutlarını aşan bir hareketi uyandırmıştır (Schepping, 1994: 478). 19.yy. Avrupa’sında yükselen ulusçuluk fikri, kendi geçmişlerini derlenen halk şarkılarında arama çalışmalarının yoğunlaşmasına sebep olmuştur.

Herder’in ardından mühim bir çalışma Achim von Arnim ve Clemens Brentano’dan gelmiştir. “Des Knaben Wunderhorn. Alte deutsche Lieder” adını taşıyan ve Goethe’nin takdimiyle başlayan kitap, 1806 ve 1808’de üç cilt olarak yayımlanmıştır (Fischer, 2014: 12). Kitap, Alman halk kültürünü ve mitolojisini yansıtan şiirlerden oluşmaktadır. Goethe, halk şarkılarının önemini kavramış ve eserlerinde sıklıkla kullanmıştır. Baladlardan halk inançlarına kadar eşsiz bir külliyatı ihtiva eden bu kitapta, Alman halk şarkıları derlenmiş ve unutulmaktan kurtarılmıştır. Alman halk kültürünü ve duygusunu yansıtan bu eser, çağdaş Alman edebiyatı ve müziği üzerinde derin bir etkiye sahiptir.

Üç ciltlik çalışma halk şarkılarının her çeşidi için eşsiz bir koleksiyon niteliği taşımaktadır. Arnim, Brentano’yu sözlü kültürden ve yazılı kaynaklardan derlemiş olduğu halk şarkılarını kullanmak ve bir antolojinin oluşturulması için teşvik etmiştir. Değerini günümüzde de korumakta olan “Des Knaben Wunderhorn” halk ve halk şiiri kavramlarının tanımlandığı “Von Volksliedern” adında bir makaleyi ihtiva etmektedir. Bu makalede “Volkskunde” terimi ilk defa kullanılmıştır (Cocchiara, 2017: 180).

Başka araştırmacılar da halk şarkıları derleme çalışmaları yayımlamakla birlikte bu araştırmacılar arasında Grimm Kardeşler ile Ludwig Erk ön plana çıkan isimlerdir. Erk, yaklaşık 20.000 halk şarkısı belgesiyle bunlar arasında en fazla ön plana çıkan kişidir. Grimm Kardeşler ise ilk başta halk şarkısı derlemeleriyle ilgilenmelerine karşın sonradan folklorun başka alanlarına yönelmişlerdir. 1806 ile 1815 yılları arasında sahada halk şarkıları derlemeleri yapan Grimm Kardeşler derledikleri bu malzemeyi yayımlamamışlardır. Bu derlenen halk şarkıları daha sonra 1895 yılında dönemin bilim insanları tarafından yayımlanmıştır (Öztürk, 1995: 29-32).

Ludwig Uhland’ın (1866) *Schriften zur Geschichte der Dichtung und Sage* adlı eseri bahsedilmesi gereken bir diğer mühim çalışmadır. Bu kitap çok sayıda lehçe metnini içeren en eski bölgesel Alman halk şarkısı kitabıdır. Uhland’ın bu çalışması, Alman halk kültürünün anlaşılmasına büyük katkı sağlamakta olup Almanya’nın farklı bölgelerindeki kültürel çeşitliliği belgelemektedir. Bu eser, Alman edebiyatı ve kültürüne dair önemli bir kaynaktır.

1. Halk Şarkılarıyla Bir Ömür: Prof. Dr. John Meier

14 Haziran 1864'te Bremen'de doğan John Meier, 3 Mayıs 1953'te Freiburg'ta vefat etmiştir. John Meier Alman halk şarkılarının sistematik olarak derlenmesi ve sistemli olarak araştırılmasında büyük bir gayret göstermiş, bu minvalde alanımıza yaptığı en kapsamlı katkı halk şarkısı türünde olmuştur. Kaybolmak üzere olan yüzlerce halk şarkısı, kendisinin de bizzat katıldığı derleme gezilerinde kaydedilip notaya alınmış ve defterler halinde neşredilmiştir (Seemann, 1964: 318). Toplumun kültürel mirasının önemli bir parçası olan bu ürünleri yerinde derleyerek kaybolmaktan kurtarmış, Almanya'nın en ücra köşelerine dahi ulaşarak topladığı halk şarkısı mahsullerini neşrederek ölümsüzleştirmiştir. Yaptığı derlemelerle örnek alınmış, derlemeciliğin anlaşılmasında ve yaygınlaşmasında yaptıklarıyla büyük rol oynamıştır. Kendisinin titizlikle yürüttüğü derleme çalışmaları, o dönemde halk kültürü alanında büyük bir hazinenin keşfedilmesine vesile olmuştur. Ayrıca, derlemeciliğin önemini geniş bir kitleye aktararak bu alandaki farkındalığı artırmış ve derlemeciliğin yaygınlaşmasına büyük katkı sağlamıştır. Meier, altmışa yakın şehirde derleme yapmış ve o şehirlerin halk şarkılarını repertuvara kazandırmıştır. Bu faaliyeti ile yurdun her köşesine hizmeti dokunmuş bir kültür ve sanat adamıdır.

Araştırmalarının büyük bir kısmını halk şarkısı derlemelerine hasretmek suretiyle gelecek nesillere çok sayıda mahsul bırakmış olan folklor araştırmacısı John Meier, Freiburg ve Tübingen'de Alman Dili ve Edebiyatı, İngiliz Dili ve Edebiyatı, Roman Filolojisi, Tarih ve Antropoloji eğitimi almıştır. 1888'de "Untersuchungen über den Dichter und die Sprache der 'Jolande'" (Dissertation) başlıklı teziyle Freiburg'ta Doktor unvanını kazanmıştır. 1891'de "Studien zur Sprach- und Literaturgeschichte der Rheinlande im Mittelalter" (Habilitation) teziyle Profesör olmuştur (Fischer, 2012: 57; 2014: 10). Sonraki yıllarında halk şarkısı araştırmalarına yoğunlaşmıştır. Meier gerek halk şarkısı alanındaki araştırmacı yönü, derlemeciliği ve gerekse arşivciliği ile halk kültürüne hizmet eden değerli bir bilim insanıdır. Halk şarkısı adına gelecek nesiller için çok büyük bir katkı sunmuş ve kendisini halk şarkısı araştırmaları konusunda da oldukça iyi bir şekilde yetiştirmiştir. Almanya'nın farklı bölgelerinden derlediği halk şarkıları ve arşivine aldığı plak ve kitaplar sayesinde halk kültürüne yönelik aktarıcı ve koruyucu bir rol üstlenmiştir. 1899'da Alman Filolojisi Profesörü olmuş ve sistematik olarak halk şarkısı derlemeciliğine başlamıştır. 1905-1912 arasında İsviçre Folklor Derneği'nin başkanlığını yapmıştır. 1906'da İsviçre Halk Şarkısı Arşivi'ni (Schweizerisches Volksliedarchiv) kurmuştur. 1911'den itibaren Alman Folklor Derneği'ne başkanlık yapmıştır. 1912'de Halkbilimi Profesörü olmuş ve 1914'te Alman Halk Şarkısı Arşivi'ni (Deutsches Volksliedarchiv) kurmuştur. 1. Dünya Savaşı sırasında cephede asker şarkılarını toplamış, askerlerden kendisine sahada söylenenlerin hangi durumda söylendiğini mektuplara yazmalarını istemiştir. Bunun sonucunda da "Das Soldatenlied im Felde" (Alanda Asker Şarkıları) eserini yazmıştır. 1935'ten itibaren Alman halk şarkılarını bilimsel bir şekilde analiz ettiği koleksiyonunu yayımlamıştır. 1928'de kurduğu yıllık "Jahrbuch für Volksliedforschung" adıyla 1999'a kadar yayımlanmış ve 2000 yılından itibaren (45. cilt) yıllık başlığı "Lied und populäre Kultur / Song and Popular Culture" başlığı altında yayımlanmaya başlamıştır. Halk biliminde bilimsel standartları savunmuştur. Derneği Alman folklorunun evrensel olarak tanınan profesyonel temsilciliğine dönüştürmüştür. Derneğin başkanı olarak John Meier aynı zamanda halk biliminin bağımsız bir bilim dalı olarak tanınması için çabalamış; geleceği açısından önemini özel girişimleriyle yetkililere anlatmıştır.

John Meier'in 1914'te "Deutsche Volksliedarchiv"i kurması halk şarkısı derlemeciliğine sunduğu eşsiz katkısı olmuştur. El yazmalarından kopyalanan eserler, arşivin temel çekirdeği haline gelmiştir.

Berlinli koleksiyoncu "Ludwig Erk"ın (1807-1883) geride bıraktığı ve onun el yazmalarından kopyalanan yaklaşık 19.000 halk şarkısı kaydı, arşivin temel çekirdeğini oluşturmuştur. Ama hepsinden önemlisi, John Meier Almanya'da bir koleksiyonerlik organizasyonu kurmakla ilgilenmiştir. Taşra merkezleri ağı kurmayı ve toplama için belirlenen yerlerde gerekli gönüllüleri bulmayı başarmıştır (Brednich, 1968: 201). 1912'den 1930'a kadar yürütülmüş olan bir toplama kampanyası ile sistemli bir şekilde derleme çalışmaları yürütülmüştür. (KK-1). Bu taşra arşivleri, Almanya'da bölgesel araştırmaların gelişmesi ve il çalışma merkezlerinin oluşturulması için çekirdek oluşturmuştur. İl çalışma merkezlerinin her biri, bölgenin Alman halk şarkılarını sistematik olarak toplama görevine sahip olmuştur. Yoğun derleme sonuçları daha sonra işlenmek üzere Freiburg'daki merkez ofise gönderilmiştir (Brednich, 1964: 314; Heiske,

1964: 245; Suppan, 1964: 319). Büyük bir hasadı bir araya getirip çabalarıyla Alman halk kültürünün yeri doldurulamaz hazinelerinin gelecek nesiller için korunmasına yardımcı olmuşlardır. Zaman içinde 210.000'den fazla yayınlanmamış, sözlü olarak aktarılan halk şarkısı kaydı bir araya getirilmiştir.

John Meier 1948'de Alman Folklor Dernekleri Birliği başkanlığından istifa etmiş ve Alman halk şarkısı arşivinin mülkiyetini Baden-Württemberg eyaletine devretmiştir (Brednich, 1964: 318; Holzapfel, 1989: 251). Arşiv 1956'da kamulaştırılmıştır². Böylece çalışmalarını sağlam bir kurumsal temelde sürdürmüştür. Meier'in ayrıca *Halk Şarkıları Hakkında Araştırmalar, Alman Halkbilimi, Balladlar, Açıklamalarla Halk Baladı Metinleri Antolojisi* kitapları bulunmaktadır. Goethe Sanat ve Bilim Madalyası (1934), Doğu Almanya Ulusal Ödülü (1952) ve Federal Almanya Cumhuriyeti'ndeki tek genel liyakat ödülü olan Federal Almanya Cumhuriyeti Büyük Liyakat Haçı (1952) ile ödüllendirilmiştir.

2. Tarihi Serencamı

1914 yılına gelindiğinde Almanya'nın Freiburg şehrinde "Alman Halk Şarkısı Arşivi" kurulmuştur³. Bu arşiv Prof. Dr. Özkul Çobanoğlu'nun (2015: 38) ifadesiyle "dünyanın en büyük halk bilimi arşividir". Arşivin hayata geçmesi, ilgili Bakanlıklarla yapıcı diyalogların sağlanması Prof. Dr. John Meier sayesinde gerçekleşmiştir. Amacı Alman halk şarkılarını toplamak, belgelemek ve bunları bilimsel bir baskıda düzenlemektir.

Alman halk şarkılarının toplanması, araştırılması, korunması ve yaşatılmasına yönelik bu girişim ile arşiv, filoloji ve müzikoloji temelli araştırmaların merkezi haline gelmiştir. Bu merkezi arşivin kurulmasıyla, halk bilimi araştırmalarının bağımsız bir dalı olarak halk şarkısı araştırmalarının önemi fark edilmiştir. Yeni kurulan enstitünün yerine getirmesi gereken üç görev, halk şarkılarının toplanması, bilimsel bir şarkı koleksiyonu yayınlaması ve derleyicilerin şarkı üretimine ilişkin sonuçları hazırlamak olarak benimsenmiştir (Brednich ve Cotter, 1968: 198). Diğer bir amacı Alman halk şarkıları ile ilgili tüm koleksiyonları ve yayınları içeren özel bir kütüphanenin kurulması olmuştur (Kohlschmidt, 1939:203). Bu kütüphane, alanda çalışan araştırmacılar, öğrenciler ve ilgilenen herkes için en güncel, doğru ve kapsamlı kaynaklara erişim imkânı sağlamış; yayımlanan kitaplar, dergiler, makaleler, raporlar, tezler ve diğer kaynakları toplamış ve bu kaynakların korunmasını sağlamıştır. Böylece, bu alanda yapılan çalışmaların uzun vadeli olarak erişilebilir olması ve gelecek nesillere aktarılması mümkün olmuştur.

J.Meier'in halefi halk şarkısı araştırmacısı Erich Seemann'ın yönetiminde arşiv, yayımlarında çok dilli bir karakter kazanmış ve 1970'de skandinavist Otto Holzpfel'i, 1972'de de slavist Jürgen Dittmar'ı kadrosuna katarak milletlerarası olma yolunda bir adım daha atmıştır (Öztürk, 1995: 31).

John Meier'in halefleri olan Erich Seemann (1953-1963), Wilhelm Heiske (1963-1969) ve Lutz Röhrich (1969) yönetiminde daha da genişletilen DVA'nın çalışma alanları şunlardır:

1. Kaynağını sözlü gelenekten alan yazılı ve sesli halk şarkısı kayıtları
2. Halk şarkısı broşürleri ve kopyaları
3. Basılı ve el yazması halk şarkısı kitapları
4. Alman halk şarkıları, yerel diller (lehçeler), Alman ve yabancı müzik tarihi üzerine ihtisas
5. Toplumun müzik alanında ortaya koyduğu, ürettiği, tükettiği, nesilden nesle sözlü ya da yazılı aktarımlar yoluyla ilettiği, manevi ve maddi müzikal-kültürel birikimlerinin tümünün ispatı

Bugün var olan 25.000 ciltlik arşivin oldukça büyük bir kütüphanesi bulunmaktadır. Kolayca bulunamayan eski kitaplar, Alman halk şarkıları için incelenmiş, buna göre alıntılar yapılmış ve ilgili olduğu yerde mikrofilme alınmıştır. Süreli yayınlardan, takvimlerden ve diğer bölgesel yayınlardan alınan Alman halk şarkıları için özel bir B-bölümü kurulmuştur. Alman kütüphanelerinden elde edilen sonuç derlemeleri, yaklaşık 23.000 kopya ve 20.000'den fazla halk şarkısı içeren transkripsiyonları oluşturmuştur; bunlar dört ayrı bölümde muhafaza edilmektedir: broşürler (Bl etiketli), geniş sayfalar eski baskılar (L) ve halk şarkıları el yazmaları (M). Ayrıca el yazması ve basılı materyallerin arşivleri, silindirlere, plaklara, son zamanlarda teyplere kaydedilmiş halk şarkılarını içeren ses kayıtları bulunmaktadır (5.900 kayıt) (Brednich ve Cotter, 1968: 203). Bu bölüm, halk şarkılarına dair geniş bir veri tabanı oluşturmaktadır.

3. Katalog

Arşivlerindeki kataloglama, kültürel mirasın korunması, araştırma imkânı, müzikal icra ve yorumlama, kültürel iletişim ve erişilebilirlik açılarından büyük bir öneme sahiptir. Halk şarkıları bir ülkenin veya bir bölgenin kültürel mirasının önemli bir parçasıdır. Kataloglama, halk şarkılarının kaydedilmesi ve düzenlenmesiyle, kültürel mirasın korunmasına yardımcı olur. Bu sayede, halk şarkıları gelecek nesillere aktarılmakta ve unutulmaları önlenmektedir. Halk şarkısı arşivlerindeki kataloglama, akademik araştırmacılar, müzikologlar, etnomüzikologlar ve kültür araştırmacıları gibi uzmanların halk şarkılarını incelemesi ve analiz etmesi için önemli bir kaynak sağlamaktadır. Kataloglama, halk şarkılarının çeşitli özelliklerini, kökenini, varyasyonlarını ve etkileşimlerini anlamak için temel bir araçtır.

DVA'nın envanteri, yaklaşık 19.000'i ses taşıyıcılarında saklanan yaklaşık 350.000 şarkı kaydından oluşur. Odak noktası, 19. yüzyılın başından beri arşivlenen şarkı kayıtlarıdır. Bu malzemenin nüshaları, bir halk şarkısının bilinen tüm varyantlarının yanı sıra yabancı paralellikler ve bibliyografik referansların da yer aldığı çalışma kitaplarında şarkı türlerine göre ayrı ayrı derlenmektedir (Lansky-Wolfgang, 1963: 33). Bu malzeme ve halk şarkıları üzerine Alman ve uluslararası uzmanlık literatürünün seçkin stoğu nedeniyle, DVA halk şarkısı araştırmaları için uluslararası bir değerdir.

Katalog sistemi, arşivlenen halk şarkılarının ve ilgili materyallerin bilgilerini içeren bir veritabanını temsil eder. Bu veritabanı, arşivlenen materyallerin nasıl kategorize edildiğini, hangi bilgilerin kaydedildiğini ve nasıl erişilebildiğini belirlemektedir.

“Deutsches Volksliedarchiv” katalog sistemi şu bilgileri içermektedir (Brednich, 1975: 152):

Şarkı Bilgileri: Her halk şarkısı için başlık, yazar veya besteci (varsa), kaynak veya köken bilgileri gibi temel bilgiler kaydedilmektedir. Halk şarkısının türü, dil, ezgi ve notalar da dâhil edilir.

Kaynak Bilgileri: Halk şarkısının toplandığı kaynaklar, derleyenlerin veya koleksiyoncuların adı ve yayın bilgileri gibi bilgiler kaydedilmektedir. Bu, halk şarkısının bağlamını takip etmek için önemlidir.

Metin ve Çeviri: Halk şarkısının orijinal metni ve varsa çevirileri kaydedilmektedir. Böylece, farklı dillerdeki şarkıları anlamak ve karşılaştırmak mümkün olabilir. Etiketler ve Kategoriler: Şarkıları kategorize etmek için kullanılan etiketler, türler, coğrafi bölgeler, temalar veya diğer önemli özellikler kaydedilebilir. Bu, belirli bir şarkı türünü veya konuyu aramak veya keşfetmek isteyenler için kolaylık sağlar.

Kaynak Materyalleri: Şarkılarla ilgili kaynak materyalleri, kayıtlar, notlar, fotoğraflar veya başka belgeler gibi ek bilgiler arşivde kaydedilmektedir. Bu materyaller, şarkıların tarihini, geleneksel yorumlarını veya kültürel önemini daha iyi anlamak için kullanılmaktadır.

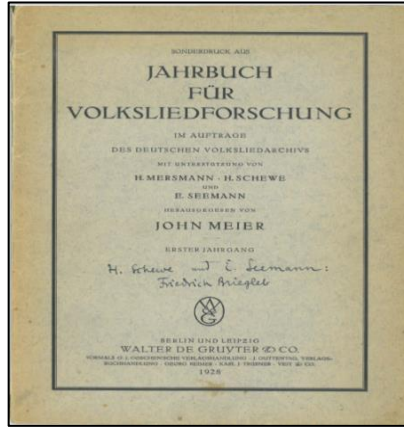
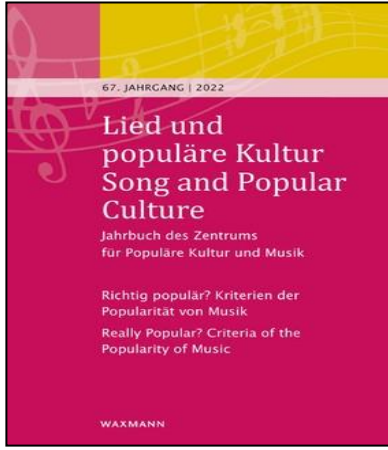
“Deutsches Volksliedarchiv” katalog sistemi, halk şarkılarına ve ilgili materyallere erişimi kolaylaştırmak ve bu kültürel mirası gelecek kuşaklara aktarmak için önemli bir araçtır. Kullanıcılar, katalog aracılığıyla istedikleri şarkıları araştırabilir, kaynaklara erişebilir ve halk müziği ile ilgili daha geniş bir anlayış geliştirebilir.

Katalog sisteminin oluşturulmasında Ludwig Erk ve Franz M. Bohme'nin (1893) “*Deutscher Liederhort*” (Alman Şarkı Hazinesi) adlı üç ciltlik koleksiyonu temel alınmıştır. Üç ciltlik söz konusu eser, Alman halk şarkısı araştırmaları için referans kitap olarak kabul edilmektedir (Fischer, 2009: 50). Kitap, yaklaşık 15.000 halk şarkısını içeren üç ciltlik bir derleme olarak yayımlanmıştır. Bu şarkılar, Alman halkının günlük yaşamını, geleneklerini, aşkı, doğayı ve diğer birçok konuyu ele almaktadır. Derlenen şarkılar, genellikle anonim olarak söylenen ve nesilden nesile aktarılan geleneksel halk şarkılarıdır. “*Deutscher Liederhort*”, Alman halk müziğinin önemli bir kaynağı olarak kabul edilmektedir. Bu derleme, Alman müzik tarihini ve kültürünü anlamak için değerli bir kaynak olarak kullanılmaktadır. Ayrıca, Almanca öğrenenler ve müzik araştırmacıları için de önemli bir referans kaynağıdır. *Des Knaben Wunderhorn*'e göre avantajı, *Deutscher Liederhort*'un sadece metinleri değil melodileri de toplamasıdır. Bununla birlikte eser, kısmen çeşitli çarpıtmalar ve hatalar nedeniyle eleştirilmiştir (Seemann, 1928: 183).

Malzeme çeşitli kataloglarla tasnif edilmiştir: Alman halk şarkılarındaki temalar için bir konu kataloğu, motif kataloğu, Almanca konuşulan ülkelerdeki halk şarkılarının coğrafi dağılımını gösteren bir topografik katalog ve icracı kataloğu bulunmaktadır (Brednich-Cotter, 1968: 207).

4. Yayınları

a. *Lied und populäre Kultur* (Şarkı ve Popüler Kültür Yıllığı) popüler kültür ve müzik araştırma alanına ilişkin makaleleri ihtiva etmektedir. Merkezin geleneksel dergisi olan söz konusu yıllık, 1928 yılında John Meier tarafından kurulmuş ve 1999 yılına kadar “Jahrbuch für Volksliedforschung” adıyla yayımlanmıştır. Yıllıkta makalelere ek olarak, güncel müzikolojik yayınlarını irdeleyen kapsamlı bir inceleme bölümü de bulunmaktadır (URL-1). Derginin içeriği ve yayın politikasına dair şunlar söylenebilir:

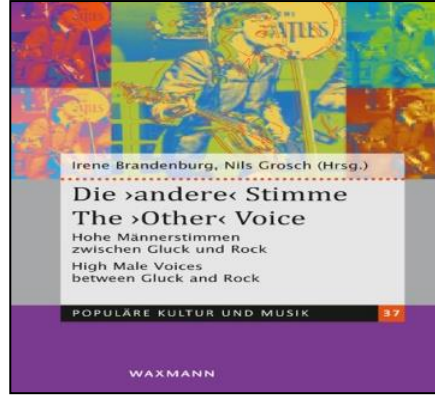
*Halk şarkılarının sözlerini ve anlatılarını, popüler kültürün değerlerini, inançlarını, ideolojilerini ve toplumsal meselelerini irdelemek ve halk şarkısı sözlerinin içeriği, dilin sembolik kullanımı ve anlatı stratejileri üzerine çalışmalar yapmak.

*Popüler kültürdeki halk şarkıları, belirli ideolojik mesajları iletebilir ve toplumsal değişimlere katkıda bulunabilir. Müziğin siyasi, toplumsal ve kültürel bağlamlardaki rolü ve etkisini incelemek.

*Halk şarkılarının kaynakları, dağıtım kanalları ve tüketim alışkanlıkları popüler kültür çalışmalarının bir parçası olabilir. Medya, reklamcılık ve dijital platformlar üzerinden yayılan şarkıların etkisi ve tüketici davranışları üzerine araştırmalar yapmak.

*Halk şarkıları bireylerin ve grupların kimliklerini şekillendirebilir ve ifade edebilir. Toplumsal, etnik, cinsiyet ve kültürel kimliklerin şarkılarla nasıl inşa edildiği ve nasıl değiştiği araştırmak.

b. *Populäre Kultur und Musik* (Popüler Kültür ve Müzik) popüler kültür ve müziğin kesiştiği disiplinlerarası bilimsel bir yayın dizisidir. Tarihsel ve toplumsal gelişme süreçleri içerisinde kültürü oluşturan insanın dünyasında müziğin yerini irdeleyen bu yayında, bugünkü popüler kültürün oluşum nedenlerini sorgulayan makalelere yer verilmektedir (URL-1). Bu yayın dizisi görsel açıdan zenginleştirilmiş bir tasarıma sahiptir. Okuyucularına yeni müzik keşifleri yapma ve müziğin yanı sıra popüler kültürün farklı yönleri hakkında bilgi edinme fırsatı sunmaktadır. Bu yayın dizisi, tarihsel ve toplumsal gelişme süreçleri içinde kültürü şekillendiren müziğin önemini derinlemesine ele almaktadır. Popüler kültür, toplumun değerleri, inançları ve eğilimleri üzerinde derin etkilere sahiptir ve bu dizide bu etkilerin nasıl oluştuğu ve değiştiği incelenmektedir.

c. *Historisch-kritisches Liederlexikon* (Tarihsel-Eleştirel Şarkı Sözlüğü) Popüler Kültür ve Müzik Merkezi'nin bir araştırma ve yayın projesidir. İçinde Almanca konuşulan ülkelerden gelen geleneksel halk şarkıları tarihsel-eleştirel bir biçimde düzenlenmekte ve yorumlanmaktadır. 2005 yılından bu yana devam eden bu çalışma, internet yayını olarak yayınlanmaktadır⁴. Her halk şarkısı, halk şarkısının tarihi hakkında bir yorumun yanı sıra halk şarkısı versiyonlarını içeren kapsamda ele alınmaktadır. Bu sözlük, Almanya'nın halk müziği geleneğiyle ilgili geniş bir inceleme sunmaktadır. Bu müzik sözlüğü, akademik bir yaklaşımla hazırlanmış ve Alman halk müziğine dair derinlemesine bir anlayış sağlamayı amaçlamıştır. Araştırmacılar, müzikologlar, müzik öğrencileri ve halk müziği meraklıları için önemli bir kaynak olarak kabul edilmektedir.

d. *Songlexikon* (Şarkı Sözlüğü) uluslararası şarkıların ses kayıtlarını popüler kültürel bağlamlarında incelemektedir. Şarkı sözlüğünde, metin, ezgi ve armoni çözümlerinden önce, icracı/grupların ses, görüntü ve icra aracılığıyla görsel-işitsel sahneleme sorunu ön plandadır. Şarkı Sözlüğü, Popüler Kültür ve Müzik Merkezi tarafından Düsseldorf Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Sosyal ve Kültürel Bilimler Bölümü ile işbirliği içinde yayınlanmaktadır (URL-1). Gerek halk şarkılarının müzikleri ve sözleri gerekse de icracıların kendilerine sundukları görseller detaylı bir şekilde incelenmektedir⁵. Bu sözlük Almanca konuşulan bölgelerdeki halk şarkılarının kaynağı olarak kabul edilir ve Alman halk müziği, popüler müzik ve diğer müzik türleriyle ilgilenenler için önemli bir referans çalışmadır. Bu proje, Almanca konuşulan bölgelerdeki müzikal mirası korumayı, belgelemeyi ve erişilebilir kılmayı hedeflemektedir.

e. *Musicallexikon* (Müzikal Sözlük) 1945'ten beri Almanca konuşulan ülkelerdeki popüler müziğin ilk performansları hakkında bilgi toplamakta ve bunları bir tarihçede derlemektedir (URL-1). Her bir performansın, sanatçının ve müziğin döneme nasıl damgasını vurduğu ayrıntılı bir şekilde açıklanmaktadır. Almanca konuşulan ülkelerin popüler müzik tarihini yaşayan bir belge olarak sunmayı hedeflemekte olan bu tarihçe, müziğin sosyal, kültürel ve siyasi bağlamlarını da ele alarak, popüler müziğin bu bölgelerdeki evrimini anlamamıza yardımcı olmaktadır.

f. *Deutsche Volkslieder mit ihren Melodien* (Alman Halk Şarkıları ve Melodileri) 1935 yılında Walter de Gruyter tarafından Berlin'de yayımlanmıştır. Koleksiyon, tarihi Alman Orta Çağına kadar uzanan baladlarla başlamaktadır. Alman halk müziği geleneğine ait birçok şarkının orijinal sözlerini ve bunlara eşlik eden melodileri sunmaktadır. Kitap, çeşitli halk şarkılarının güncel veya tarihi versiyonlarına yer vermekte ve bu şarkıların kaynaklarına da atıfta bulunmaktadır.

g. *Landschaftliche Volkslieder mit Bildern und Weisen* (Manzaralı Halk Şarkıları: Resimler ve Melodiler ile) 1940 yılında yayımlanmış; halk şarkıları üzerine tezler ve diğer kapsamlı çalışmalar sunulmuştur. Eser bölgesel veya yerel halk şarkılarına odaklanarak sözlerini, resimlerini ve melodilerini içeren bir derlemedir. Bu derleme bölgesel kültürlerin halk müziği geleneğini koruma ve belgeleme amacı taşır. Yerel halk şarkıları, geleneksel danslar, efsaneler veya yerel hikâyelerle birlikte sunulmuştur.

Sonuç

Prof. Dr. Umay Günay halk biliminin “millî kültür denilen pek çok unsurdan oluşan birikimin tarihî gelişim içinde bir milletin çeşitli grupları tarafından farklı ölçütlerde yaşanan verilerinden meydana geldiğini belirterek, bu verilerin çeşitlenmeleri ile bu verileri inceleyen ilme” folklor dendiğini söylemiştir (1987: 29). Bu minvalde, Almanya’da halk şarkısı araştırmalarının bir kurum çatısı altında uzman ekiplerle ve bilimsel yöntemlere uygun olarak yürütülmesi amacıyla açılan ilk kuruluş Deutsches Volksliedarchiv’dir. Bu kuruluşun uzantısı olarak 2014 yılında kurulan “Popüler Kültür ve Müzik Merkezi” Freiburg Üniversitesi’nin merkezî bir bilim kurumudur ve popüler müzik kültürlerini çeşitli tarihsel ve güncel biçimleriyle araştırmaya hizmet etmektedir. Deutsches Volksliedarchiv’de halk ezgileri toplum yapısını çözümlenebilmek ve millî birliğe katkıda bulunmak gibi çok çeşitli amaçlara yönelik olarak ayrıntılı incelemelere tabi tutulmaktadır. Merkezin nüvesini 1914 yılında Prof. Dr. John Meier tarafından kurulan Alman Halk Şarkıları Arşivi teşkil etmektedir. Bünyesinde ihtiva ettiği koleksiyonun yanı sıra çeşitli kültürel ve müzikolojik yaklaşımlara dayalı araştırmalara ev sahipliği yapmaktadır.

Alman Halk Şarkısı Arşivi’nin özelliği, sadece halk şarkısı araştırmalarında önemli bir arşiv ve koleksiyon olması değil aynı zamanda kuruluşundan itibaren disiplinlerarası bir bakış açısıyla araştırmaların yürütülmüş olmasıdır (Jost, 2012: 31). Bu doğrultuda daima münferit disiplinlerin uzmanlarından müteşekkil arşiv çalışanları olmuştur. Walter Salmen ve Walter Wira gibi müzikolog ve Dietz-Rüdiger Moser ve Lutz Röhrich gibi Germanist arşiv çalışanları olmuştur. Bu disiplinlerarasılık, Alman Halk Şarkısı Arşivi’nin sürekli olarak yenilikçi sonuçlar üretmesine olanak sağlamıştır. Bu çalışmalar, müzikal gelişmeleri anlamak, halk şarkılarının kökenlerini ve geçmişi araştırmak için önemli veriler sunmuştur. Ayrıca müzik kültürlerinin tarihçesi ve popüler müzik kültürü kaynaklarının toplanarak belgelenmesi amaçlarını taşımaktadır. Arşiv geçmiş yüzyıllardan günümüze gelen 500.000 halk şarkısı metnini toplamakla kalmamış, bu muazzam materyali bilimin hizmetine sunmuştur.

Son yıllarda alınan yeni koruma önlemleri sayesinde, John Meier tarafından 1914 yılında kurulan envanter tamamen erişilebilir ve kullanılabilir durumdadır. Arşiv malzemesinin korunması ve varlıklarını sürdürülebilmeleri amacıyla alınan yeni koruma önlemleri için mikroorganizmalar, kitap bitleri, kağıt güveleri, kitap kurtları, kemirgenler ve termitlere karşı arşiv malzemesinin kimyasal maddeler ile dezenfekte edilmesi yanı sıra toz ve kir parçacıklarına karşı uygun filtrelerin kullanılması örnek gösterilebilir. Ayrıca arşiv, dijital arşivleme yöntemleriyle de korunmaktadır. Değerli kayıtların dijital kopyaları oluşturulur ve bu kopyalar, veri kaybı riskine karşı yedeklenir. Öte yandan arşiv malzemesinin muhafaza edildiği ortam karbon oksitler, azot oksitler ve özellikle de kükürt oksitler gibi zararlı gazlardan arındırılmaktadır.

ZPKM, popüler müzik kültürü üzerine kapsamlı bir uzman kütüphanesine ve çeşitli koleksiyonlara sahiptir. Söz konusu kütüphane, envanterinde müzik tarihi ile ilgili genel ve tanınmış eserlere, bibliyografyalara ve müzik bilimine başlangıç olan eserlere de yer vererek müzik bilgisini daha geniş bir çerçevede sunmaktadır. ZPKM koleksiyonları listelenmiştir; bunlar en önemli Alman üniversite koleksiyonları arasında yerini almıştır. Birinci Dünya Savaşı’nın başlamasıyla köklü siyasî ve sosyal değişimlerin yaşandığı 1914 yılında kurulmuş olan arşiv, bir asrı aşkın geçmişinde popüler kültür ve müzik alanında dünya çapında tanınan bir araştırma ve dokümantasyon merkezi haline gelmiştir.

Son olarak sözü ülkemizdeki halk şarkısı araştırmalarına getirmek istiyoruz. Cumhuriyetin ilanından hemen sonra birbirinin devamı niteliğindeki halk şarkısı derleme çalışmaları çeşitli devlet kurumları tarafından yapılmıştır. Erken Cumhuriyet Döneminden bugüne değin yapılan araştırmalarda muazzam bir külliyyat oluşturulmuştur. Cumhuriyet döneminin kısıtlı imkânlarıyla gerek Darülelhan, Ankara Devlet Konservatuvarı, Halkevleri, Köy Enstitüleri, TRT, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı silsilesiyle devlet destekli gerekse şahsi gayretler neticesinde pek çok bilimsel çalışmanın gerçekleştirildiği görülmektedir. Lakin günümüzde işbirliğine dayanan projelerin bu alanda eksik olduğunu düşünmekteyiz. Geleneksel değerlerin unutulmasının önüne geçmek, bunun yanı sıra müzikal kimliğimizi kaybetmemek adına yapılacak olan millî kültür ve millî müzik bağlamında çalışmalar desteklenmeli, muazzam halk şarkısı külliyyatımızı görünür kılmaya noktasında gayret gösterilmelidir. Bu, ülkemizin müzikal kimliğini ve kültürel değerlerini koruma ve geliştirme yolunda önemli bir adım olacaktır.

Ek-1

Merkezin Silberbachstrasse 13 numaradaki binası, Freiburg/Almanya

Ek-2

“Zentrum für Populäre Kultur und Musik”in kütüphanesinde merkez müdürü Prof. Dr. Michael Fischer ile. 30.01.2023, Freiburg/Almanya

Burada açıkça belirtmeliyim ki merkezin tamamını içtenlikle gezdirerek yaptığı bilgilendirme için kendisine ve onunla sağlıklı bir iletişim kurmamı sağlayarak bu makalenin oluşumundaki doğrudan katkısı nedeniyle Bonn Üniversitesi Moğol ve Tibet Araştırmaları Bölümü öğretim üyesi Saadet Arslan’a minnettarım.

Ek-3

Merkezde özel koleksiyonların bulunduğu kısımdan bir görüntü.

Ek-4

Merkezde özel koleksiyonların bulunduğu kısımdan bir görüntü.

Sonnotlar

¹ Konuyla ilgili Almanya’da ve Türkiye’de yapılan araştırmalar için M. A. Korkmaz’ın (2006) “Türkü Türü ve Doğu Karadeniz Türkü Kültürü” tezi ile A. O. Öztürk’ün (1994) “Das türkische Volkslied als sprachliches Kunstwerk” adlı monografisine bakılabilir.

² https://fabian.sub.uni-goettingen.de/fabian?Deutsches_Volksliedarchiv

³ Arşive dair mütekamil bir çalışma için bkz: Otto Holzapfel’in Das Deutsche Volksliedarchiv adlı kitabına bakılabilir.

⁴ <http://www.liederlexikon.de>

⁵ <https://songlexikon.de>

Kaynaklar

BAUSİNGER, H. (1980). *Formen der Volkspoeseie*. Berlin: Erich Schmidt Verlag.

BRADFORD, L.E. (2000). “Folk Music and Folksong”. Ed. C.LINDAHL vd. In: *Medieval Folklore: An Encyclopedia of Myths, Legends, Tales, Beliefs and Customs*. Santa Barbara, Denver and Oxford. V: 1, 327-333.

BREDNİCH, R.F. (1964). “Zum 50-jährigen bestehen des Deutschen Volksliedarchivs in Freiburg i. Br. Ein Forschungsbericht”. *Hessische Blätter für Volkskunde*. LV, 310-318.

- BREDNÍCH, R. F. ve Cotter, J. (1968). “Das Deutsche Volksliedarchiv in Freiburg im Breisgau and German Folksong Research”. *Journal of the Folklore Institute*, Vol. 5, 198-211.
- BREDNÍCH, R. (1975). “Neuerwerbungen des Deutschen Volksliedarchivs. Volksliedsammlung Johannes Koepf und Flugschriftensammlung Kurt Wagner”. In: *Jahrbuch für Volksliedforschung*. 20, 151-153.
- COCCHIARA, G. (2017). *Avrupa’da Folklor Tarihi*. (Çev.:Yerke Özer). Ankara: Geleneksel Yayıncılık.
- ÇOBANOĞLU, Ö. (2015). *Halkbilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- DUNDES, A. (2006). “Halk Kimdir?” (Çev. Metin Ekici). *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar*. Ankara: Geleneksel Yayıncılık.
- ERK, L. ve Böhme, F.M. (1893). *Deutscher Liederhort*. 3. Bde. Leipzig.
- FISCHER, M. (2009). “Rekonstruktion und Dekonstruktion. Die Edition „Deutsche Volkslieder mit ihren Melodien (1935–1996) und die Online-Publikation „Populäre und traditionelle Lieder”. Historisch-kritisches Liederlexikon“ (2005 ff.). In: *Lied und populäre Kultur / Song and Popular Culture. Jahrbuch des Deutschen Volksliedarchivs*, S. 54, 33–61.
- FISCHER, M. (2012). “Flugschrift und Volkslied. Zur Sammlungs- und Bestandsgeschichte im Deutschen Volksliedarchiv”. In: Albrecht Classen, Michael Fischer, Nils Grosch (Hrsg.): *Kultur- und kommunikationshistorischer Wandel des Liedes im 16. Jahrhundert*. Münster, 57–71.
- FISCHER, M. (2014). “100 Jahre Deutsches Volksliedarchiv – Gründung des Zentrums für Populäre Kultur und Musik”. In: *Lied und Populäre Kultur / Song and Popular Culture. Jahrbuch des Zentrums für Populäre Kultur und Musik*, S. 59, 9–18.
- GRIMM, J.W. (1999). “Volk-”. *Deutsches Wörterbuch-XXVI (1854-1971)*. München: Deutschen Taschenbuch Verlag, 489-492.
- GÜNAY, U. (1987). “Folklor Nedir?”. *Türk Folklor Araştırmaları*, 23-30.
- HEISKE, W. (1964). “Das deutsche Volksliedarchiv 1914-1964. Ein Bericht zu seinem 50-jährigen Bestehen”. *Zeitschrift für Volkskunde*. LX, 242-251.
- HOLZAPFEL, O. (1989). *Das Deutsche Volksliedarchiv*. Freiburg i. Br. Lang, Bern.
- JOST, C. (2012). *Musik, Medien und Verkörperung*. Transdisziplinäre Analyse populärer Musik. Baden-Baden.
- KOHLSCHMIDT, W. (1939). “20 Jahre Deutsches Volksliedarchiv. Forschungen und Fortschritte”. XV, 203-204.
- KORKMAZ, M. A. (2006). *Türkü Türü ve Doğu Karadeniz Türkü Kültürü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KORKMAZ, M. A. (2021). “Almanya’da Sözlü Edebiyat Türleri Hakkında Yapılmış Çalışmalar Bağlamında André Jolles’in Temel Formlar Tipolojisi Üzerine Bir İnceleme”. *Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, S. 6, 140-154.
- LANSKY, J. ve Suppan, W. (1963). “Der neue Melodien-Katalog des Deutschen Volksarchivs”. In: *Fontes artis musicae*. 10, 30-34.
- OZAN, M. (2000). “Herder’de Volk Kavramı”. *Milli Folklor*, S. 45, 40-42.
- ÖZTÜRK, A.O. (1994). “Grimm Kardeşlerin Halk Türküsü Derlemeleri”, *Prof. Dr. Saim Sakaoglu’na 55. Yıl Armağanı*. Kayseri, 148-154.
- ÖZTÜRK, A.O. (1995). *Türkü Yazıları*. Ankara: Milli Folklor Yayınları.
- SEEMANN, E. (1928). “Ein Musterbeispiel zu den Ungenauigkeiten Böhmens in seinem Deutschen Liederhort”. In: *Jahrbuch für Volksliedforschung*, 1. Jahrg., 183–185
- SEEMANN, E. (1954). “John Meier (1864-1953). Sein Leben, Forschen und Wirken”. *Freiburger Universitätsreden*. N.F. XVII, Freiburg.

SCHEPPING, W. (1994). "Lied- und Musikforschung" (Hrsg.) *Grundrisse der Volkskunde, Einföhrung in die Forschungsfelder der europäischen Ethnologie/Volkskunde*. Berlin: Dietrich Reimer Verlag, 467-492.

SUPPAN, W. (1964). "Das Deutsche Volksliedarchiv 1914-1964". *Deutsches Jahrbuch für Volkskunde*. X, 317-322.

UHLAND, L. (1866). *Schriften zur Geschichte der Dichtung und Sage*. Stuttgart: Verlag der Cotta'schen Buchhandlung.

İnternet Kaynakları

URL-1: <https://www.zpkm.uni-freiburg.de/publikation> (Erişim: 15.03.2023)

Sözlü Kaynaklar

KK-1: Michael Fischer, Heidelberg 1968, Doktora, Öğretim Üyesi. (Görüşme: 30.01.2023)